

การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐศาสตร์เพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการการป้องกันประเทศไทย

Application of Economic Principles to Improve Thailand's Defense Management

บทความวิจัย

พลพัต รัตน์อนันต์

Ponlapat Rattana-Ananta

กองวิชากฎหมายและสังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า นครนายก ประเทศไทย 26001

Department of Law and Social Sciences, Chulachomkhalo Royal Military Academy,

Nakhon Nayok, Thailand 26001

E-mail: polapat.ra@crma.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ทบทวนหลักเศรษฐศาสตร์ที่สามารถนำมาปรับปรุงการบริหารจัดการการป้องกันประเทศ 2) ศึกษาการบริหารจัดการการป้องกันประเทศไทย ในประเด็นที่สามารถปรับปรุงให้สนองตอบต่อประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ และ 3) เสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการบริหารจัดการการป้องกันประเทศไทย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ ที่ใช้ข้อมูลทุติยภูมิและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการจัดองค์กร หน่วยงานทางธุรการของกระทรวงกลาโหมและเหล่าทัพ (กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ) มีความซ้ำซ้อน ในภารกิจดูแลอาคารสถานที่, วิจัยและพัฒนายุทธโปกรณ์ รวมทั้งกำกับการสื่อสารและสารสนเทศทางธุรการ ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการแบ่งงานกันทำและไม่ประหยัด 2) ด้านการจัดซื้อยุทธโปกรณ์ กระทรวงกลาโหมไม่มีหน่วยงานจัดซื้อยุทธโปกรณ์เป็นส่วนรวม ทำให้ได้ยุทธโปกรณ์มากแบบที่แต่ละแบบมีจำนวนน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักอุปสงค์และไม่ประหยัด และ 3) ด้านการผลิตบุคลากร การจัดการฝึกพลทหารกองประจำการของกองทัพบกไม่สอดคล้องกับการประหยัดจากขนาด และการผลิตนายทหารสัญญาบัตรยังสามารถประหยัดขึ้นได้อีก หากนำการประหยัดจากขอบเขตมาใช้เข้มข้นขึ้น

* เนื้อหาส่วนหนึ่งในบทความนี้มาจากเอกสารวิจัยส่วนบุคคล เรื่อง การปรับปรุงการจัดองค์กรของกระทรวงกลาโหมและการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้วยหลักเศรษฐศาสตร์และหลักการบริหารธุรกิจ ซึ่งได้รับรางวัลเอกสารวิจัยส่วนบุคคลดีเด่นของวิทยาลัยกองทัพบก หลักสูตรหลักประจำชุดที่ 67

การวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) กระทรวงกลาโหมควรดำเนินการทบทวนการบริหารจัดการการป้องกันประเทศเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของหน่วยงานและวิธีการดำเนินงานในปัจจุบันในหลาย ๆ ด้าน และแยกหน่วยงานธุรการและหน่วยงานสนับสนุนเฉพาะทางออกจากเหล่าทัพ และใช้การบริหารองค์กรและการบริการงานบุคคลรูปแบบอื่นที่แตกต่างจากหน่วยทหาร 2) กระทรวงกลาโหมควรจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมารับผิดชอบการจัดซื้อจัดหายุทโธปกรณ์เป็นส่วนรวม 3) กองทัพบกควรตั้งหน่วยงานฝึกทหารใหม่โดยเฉพาะ และ 4) ทุกเหล่าทัพควรมอบหมายให้โรงเรียนนายทหารซึ่งมีหน้าที่ผลิตนายทหารสัญญาบัตรหลักผลิตนายทหารสัญญาบัตรที่มีกำเนิดอื่นด้วย ตามขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับได้

คำสำคัญ : การบริหารจัดการการป้องกันประเทศ, เศรษฐศาสตร์การป้องกันประเทศ, การจัดองค์กรการป้องกันประเทศ

Abstract

This research aimed to 1) review the economic principles that can be applied to improve Thailand's defense management; 2) explore the current management practices, of the Defense Ministry and Armed Forces, which can be improved in accordance with the National Strategy; and 3) make recommendations on improvement. This is a qualitative and strategic research where secondary data were used and content analysis was applied.

This research found that 1) redundancy of administrative works and organizations exists among the Ministry and Armed Forces, namely, facility management, research and development, and information management; 2) defense acquisition is not centralized, causing too many equipment types but a small number of units purchased; and 3) organization of Army's new-recruited basic-training units is not economies of scale while organization of officer education and training units is barely economies of scope.

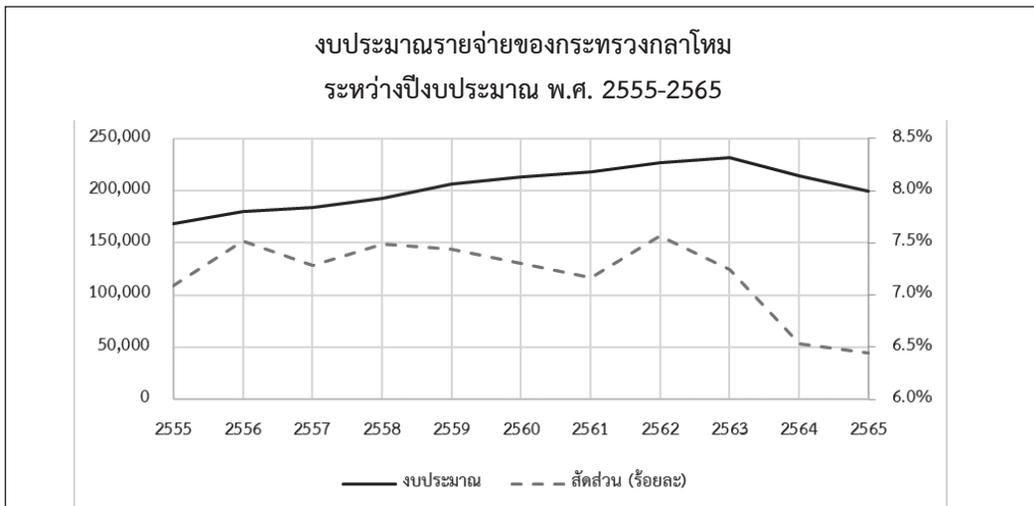
This research recommended that 1) the Defense Ministry should conduct the defense management review to evaluate the current organization and managerial process, and separate all administrative works and non-military supports from the Armed Forces and manage them dislike military unit; 2) the Ministry should organize defense-acquisition branch and centralize acquisition process; 3) the Royal Thai Army should organize basic-training units specifically for new recruits; and 4) additional tasks of training direct-entry officers should be assigned to service officer-training academies.

Keywords: Defense Management, Defense Economics, Defense Organization

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารจัดการการป้องกันประเทศในปัจจุบันของไทย กำลังถูกท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกในหลายมิติ เริ่มตั้งแต่บทความเรื่อง “ทหารมีไว้ทำไม” ของนิธิ เอียวศรีวงศ์ ที่เผยแพร่ในต้นปี พ.ศ. 2559 ทำให้เกิดการถกเถียงและถูกนำมาขยายผลทางการเมือง เช่น ขบวนการหยุดการเมืองและการแสดงความคิดเห็นทางสื่อสังคมออนไลน์ผ่าน #ทหารมีไว้ทำไม ซึ่งสะท้อนความรู้สึกของสาธารณชนที่มีต่อกองทัพ พร้อมทั้งคำถามถึงความคุ้มค่าของกองทัพ โดยเฉพาะบทบาทและหน้าที่ในปัจจุบัน

พลพัต รัตนอนันต์ (2565) ได้รายงานว่า “วงเงินงบประมาณในส่วนของกระทรวงกลาโหมลดลงตั้งแต่ พ.ศ. 2563 แต่เมื่อคิดเป็นสัดส่วนต่องบประมาณรายจ่ายทั้งหมดแล้วพบว่า สัดส่วนงบประมาณของกระทรวงกลาโหมลดลงตั้งแต่ พ.ศ. 2562 และมีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ พ.ศ. 2558” (ภาพที่ 1) และโอกาสในการขอเพิ่มงบประมาณมีน้อยลง สืบเนื่องจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ภาพที่ 1 งบประมาณรายจ่ายของกระทรวงกลาโหม

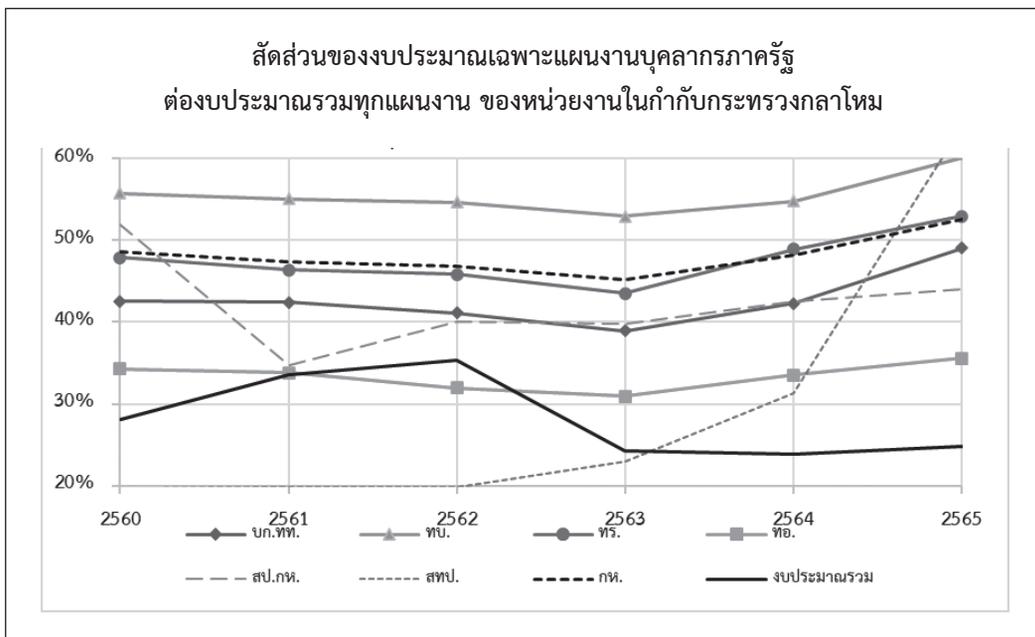
ที่มา : พลพัต รัตนอนันต์, 2565

ข้อมูลจากพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปี ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2560-2565 (พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560, 2559, เล่ม 133; พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561, 2560, เล่ม 134; พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562, 2561, เล่ม 135; พระราชบัญญัติงบประมาณ

รายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563, 2563, เล่ม 137; พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564, 2563, เล่ม 137; พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565, 2564, เล่ม 138; พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 พ.ศ. 2560, 2560 เล่ม 134; พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปี

งบประมาณ พ.ศ. 2561 พ.ศ. 2561, 2561, เล่ม 135) ซึ่งแจกแจงรายละเอียดในระดับหน่วยงานในกำกับของกระทรวงรายจ่ายสำหรับแผนงานบูรณาการ ตลอดจนรายจ่ายสำหรับแผนงานบุคลากรภาครัฐ แสดงให้เห็นว่าสัดส่วนของงบประมาณเฉพาะแผนงานบุคลากรภาครัฐต้องงบประมาณรวมทุกแผนงาน ของกระทรวงกลาโหมมีค่าสูงกว่าสัดส่วนเดียวกันของงบประมาณรายจ่ายทั้งหมด

(ภาพที่ 2) โดยสัดส่วนนี้ของกองทัพมีค่าสูงกว่าสัดส่วนเดียวกันของทุกเหล่าทัพและของกระทรวงกลาโหมโดยรวมด้วย ที่สำคัญสัดส่วนนี้ของทั้งสามเหล่าทัพมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นสวนทางกับงบประมาณของกระทรวงกลาโหมที่มีแนวโน้มลดลง นั่นหมายความว่า งบประมาณในการจัดซื้อยุทโธปกรณ์จะเหลือน้อยลง เป็นการจัดสรรงบประมาณที่มีจำกัดโดยไม่เกิดประโยชน์สูงสุด

ภาพที่ 2 สัดส่วนของงบประมาณเฉพาะแผนงานบุคลากรภาครัฐต้องงบประมาณรวมทุกแผนงาน

ที่มา : ผู้เขียนจัดทำขึ้นโดยอ้างอิงข้อมูลจาก พรบ.งบประมาณรายจ่ายประจำปี และ พรบ.งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปี ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2560-2565

การบริหารจัดการการป้องกันประเทศกำลังถูกท้าทายจากงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด การบริหารจัดการในรูปแบบเดิม โดยไม่พิจารณาข้อจำกัดดังกล่าวนี้ จึงไม่ใช่ทางเลือกที่ประเทศจะได้รับประโยชน์สูงสุด เพื่อตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) (ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580), 2561, เล่ม 135) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐในประเด็นย่อย 4.3.1 ภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสม

การวิจัยนี้ขอเสนอทางเลือกเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการการป้องกันประเทศโดยอ้างอิงหลักเศรษฐศาสตร์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งบประมาณ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อทบทวนหลักเศรษฐศาสตร์ที่สามารถนำมาปรับปรุงการบริหารจัดการการป้องกันประเทศ

2. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการการป้องกันประเทศของไทย ในประเด็นที่สามารถปรับปรุงให้สนองตอบต่อประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ

3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการบริหารจัดการการป้องกันประเทศของไทย

หลักเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

ความสำคัญของหลักเศรษฐศาสตร์
วิชาเศรษฐศาสตร์ (Economics) ศึกษาการจัดการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดไปใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ เพื่อสนองความต้องการของมนุษย์ ซึ่งมีไม่จำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์และได้รับความพอใจสูงสุด ทั้งในระดับบุคคล ครัวเรือน และประเทศชาติ โดยมุ่งศึกษาพฤติกรรมของทั้งระดับหน่วยเศรษฐกิจ (หน่วยครัวเรือน หน่วยธุรกิจ หน่วยรัฐบาล) และภาพรวมของเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นระบบของกิจกรรมที่เกี่ยวกับการผลิต การบริโภค การซื้อขายแลกเปลี่ยน การกระจายสินค้าและบริการต่าง ๆ ของคนที่อยู่ร่วมกันในสังคม เมื่อทรัพยากรมีจำกัดแต่ความต้องการมีไม่จำกัด การตัดสินใจผลิตสินค้าหรือบริการหนึ่ง ทำให้โอกาสในการผลิตและบริการสินค้าและบริการอื่นหมดไป และโอกาสที่หายไปนี้ถูกรวมเป็นต้นทุนด้วย เรียกว่า “*ค่าเสียโอกาส*” ดังนั้น ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจจึงมี 3 ประการ ได้แก่ ผลิตอะไร ผลิตอย่างไร และผลิตเพื่อใคร

ภาครัฐหรือรัฐบาล นอกจากจะทำหน้าที่เป็นเสมือนผู้ควบคุมกติกาในการประกอบธุรกิจ และดำเนินกิจการของภาคเอกชน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรผ่านกลไกตลาดแล้ว รัฐบาลยังเป็น “*หน่วยธุรกิจ*” ที่ผลิตสินค้าและบริการบางประเภท เนื่องมาจากความล้มเหลวของกลไกตลาด หนึ่งในนั้นคือ “*บริการการป้องกันประเทศ*” ซึ่งเป็น “*สินค้าสาธารณะ*” และการศึกษาการจัดการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการป้องกันประเทศ ยังเป็นสาขาหนึ่งของวิชาเศรษฐศาสตร์ เรียกว่า “*Defense Economics*” (Kennedy, 1998)

กระทรวงกลาโหมจึงมีฐานะเป็นผู้ประกอบการเพียงรายเดียวใน “*ตลาดบริการการป้องกันประเทศ*” ซึ่งในทางทฤษฎีแล้ว การจัดสรรทรัพยากรใน “*ตลาดผูกขาด*” ที่ไม่มีการแข่งขัน ไม่มีประสิทธิภาพเท่ากับ “*ตลาดแข่งขันสมบูรณ์*” ดังนั้น การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐศาสตร์จึงมีความสำคัญ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรของประเทศ

การแบ่งงานกันทำ หลักการนี้ปรากฏอยู่ในทั้งวิชาเศรษฐศาสตร์ (Division of Labor) และวิชาการบริหารธุรกิจ (Division of Work) โดยเป็นการแบ่งกระบวนการผลิตออกเป็นขั้นตอนย่อยตามความเชี่ยวชาญ ซึ่งประยุกต์ใช้ทั้งกับระดับบุคคล องค์กร และประเทศ การแบ่งงานกันทำช่วยเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต

อุปสงค์และกฎของอุปสงค์ อุปสงค์ (Demand) หมายถึง ปริมาณสินค้าชนิดหนึ่งที่ผู้บริโภคต้องการซื้อ “*ปริมาณอุปสงค์*” ซึ่งสัมพันธ์กับราคาของสินค้านั้นที่ผู้บริโภคยินดีจ่าย “*ราคาอุปสงค์*” ภายใต้เงื่อนไขของรายได้และรสนิยมของผู้บริโภค ราคาสินค้าอื่นที่เกี่ยวข้องและปัจจัยอื่น ๆ โดยกฎของอุปสงค์ (Law of Demand) กล่าวว่าเมื่อปัจจัยอื่นคงที่ ปริมาณอุปสงค์กับราคาอุปสงค์มีความสัมพันธ์กันในทิศทางตรงข้าม นั่นคือ หากราคาของผู้บริโภคต้องจ่ายถูกลง ผู้บริโภคก็ยินดีที่จะซื้อในปริมาณที่เพิ่มขึ้นหรือเท่าเดิมเป็นอย่างน้อย และตรงกันข้ามที่ราคาของผู้บริโภคยินดีจ่าย ยังไม่ต่ำกว่าราคาของผู้ผลิตเต็มใจขาย (ราคาอุปทาน) อำนาจต่อรองของผู้บริโภคมีมากขึ้นเมื่อซื้อสินค้าในปริมาณที่มากพอ (สุกัญญา ตันธนวัฒน์, อสัมภณพงศ์ ฉัตราคม, วรณี จิเจริญ, และอติ ไทยานันท์, 2552)

การประหยัดจากขนาดและการประหยัดจากขอบเขตจากทฤษฎีการผลิต การประหยัดจากขนาด (Economies of Scale) คือ สถานการณ์ที่ผู้ผลิตเพิ่มกำลังการผลิตสินค้าชนิดหนึ่ง ทำให้ผลผลิตของสินค้านั้นเพิ่มขึ้น

แต่ต้นทุนเฉลี่ยถูกลง ในทางกลับกันหากผลผลิตเพิ่มขึ้น โดยต้นทุนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น เรียกว่า การไม่ประหยัดจากขนาด (Diseconomies of Scale) ส่วนการประหยัดจากขอบเขต (Economies of Scope) คือ สถานการณ์ที่ผู้ผลิตผลิตสินค้า ให้มีความหลากหลายมากขึ้น โดยต้นทุนเฉลี่ยยังถูกกว่า การผลิตสินค้าแต่ละชนิดแยกจากกัน (The Investopedia Team, 2022)

การที่ต้นทุนเฉลี่ยถูกลงได้ เนื่องจากต้นทุนคงที่รวม ซึ่งเป็นต้นทุนของปัจจัยการผลิตคงที่ เช่น ค่าเช่าที่ดิน ต้นทุนเครื่องจักร ซึ่งไม่แปรผันตามปริมาณผลผลิต เมื่อเฉลี่ยด้วยปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น ต้นทุนคงที่เฉลี่ย จึงถูกลง ส่วนต้นทุนผันแปรรวมซึ่งเป็นต้นทุนของปัจจัย การผลิตผันแปร เช่น ค่าแรงคนงาน ต้นทุนวัตถุดิบ จะแปรผันตามปริมาณผลผลิต แม้ว่าต้นทุนผันแปรรวม จะเพิ่มขึ้นตามปริมาณผลผลิต แต่ผู้ผลิตสามารถซื้อวัตถุดิบ ในปริมาณมากด้วยราคาเฉลี่ยที่ถูกลง ซึ่งอาจทำให้ต้นทุน ผันแปรเฉลี่ยถูกลงได้ ต้นทุนเฉลี่ยจึงถูกลงภายใต้ การประหยัดจากขนาดและการประหยัดจากขอบเขต (สุภัญญา ตันธณวัฒน์, อสัมภินพงศ์ ฉัตราคม, วรณี จิเจริญ, และอติ ไทยนันท์, 2552)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์และการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมการบริหารจัดการการป้องกันประเทศของไทยในปัจจุบัน ทั้งในระดับ กระทรวงกลาโหมและเหล่าทัพ

2. การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร โดยรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจาก 1) เอกสารทางราชการของไทย 2) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับหลักเศรษฐศาสตร์ และ 3) เอกสารและบทความที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ การป้องกันประเทศของมิตรประเทศ โดยใช้การสืบค้น จากระบบออนไลน์

3. การวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา เริ่มจากการอธิบายหลักเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์ สถานการณ์การบริหารจัดการการป้องกันประเทศของไทย ทั้งในระดับกระทรวงกลาโหมและเหล่าทัพที่ไม่สอดคล้อง กับหลักเศรษฐศาสตร์ จากนั้นอธิบายตัวอย่างการบริหาร จัดการของมิตรประเทศที่สอดคล้องกับหลักเศรษฐศาสตร์

4. การวิจัยเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุง การบริหารจัดการการป้องกันประเทศของไทยให้ตอบสนอง ต่อยุทธศาสตร์ชาติ

ผลการวิจัย

การจัดหน่วยงานทางธุรการที่ซ้ำซ้อน กลุ่มแรก คือ หน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลอาคารสถานที่ ได้แก่ สำนักยุทธโยธาทหาร กรมยุทธโยธาทหารบก กรมช่างโยธา ทหารเรือ และกรมช่างโยธาทหารอากาศ ซึ่งต่างรับผิดชอบ งานก่อสร้างและบำรุงรักษาอาคารสถานที่ สิ่งปลูกสร้าง สาธารณูปโภค และอสังหาริมทรัพย์ และยังมีพื้นที่รับผิดชอบ ที่ทับซ้อนกันทั่วประเทศ **กลุ่มที่สอง** คือ หน่วยงานที่รับผิดชอบ ดูแลการวิจัยและพัฒนายุทธโธปกรณ์ ได้แก่ กรมวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีกลาโหม ซึ่งประกอบด้วย สำนักนโยบาย วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ และศูนย์วิจัย และพัฒนาการทหาร สำนักงานวิจัยและพัฒนาการทางทหาร กองทัพบก สำนักงานวิจัยและพัฒนาการทางทหารกองทัพเรือ และศูนย์วิจัยพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีการบินและ อวกาศกองทัพอากาศ และยังมีสถาบันเทคโนโลยี ป้องกันประเทศ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีงบประมาณรายจ่าย เป็นของตนเองอีกด้วย

จากสองตัวอย่างนี้ ไม่มีหน่วยงานใดที่มีบทบาท ในการใช้กำลังหรือไม่ได้ปฏิบัติงานในยุทธบริเวณ มีเพียง บทบาทในการเตรียมกำลังหรือสนับสนุนการป้องกันประเทศ เท่านั้น หากหน่วยงานเหล่านี้ถูกควรวรรวม และแยกออกจาก กองทัพ และใช้การบริหารองค์กรและการบริการงาน

บุคคลรูปแบบอื่น ดังตัวอย่างการบริหารงานของสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศที่ตำแหน่งงานไม่ต้องมียศทหาร และใช้สัญญาจ้างงานกับบุคลากรแล้ว กระทรวงกลาโหม และกองทัพไทยจะมีขนาดที่เหมาะสมยิ่งขึ้น ความซ้ำซ้อนจะหายไปและทำให้การใช้งบประมาณมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นด้วย

กลุ่มที่สาม คือ หน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลระบบการติดต่อสื่อสาร ทั้งแบบดั้งเดิมด้วยเสียงและทางสาย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ท ซึ่งกลายเป็นช่องทางให้กับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางไซเบอร์ด้วย หน่วยงานที่สืบค้นมาได้ได้แก่ 1) กรมเทคโนโลยีสารสนเทศและอวกาศกลาโหม ซึ่งมีศูนย์ไซเบอร์เป็นหน่วยขึ้นตรง 2) กรมการสื่อสารทหาร และศูนย์ไซเบอร์ทหารของกองบัญชาการกองทัพไทย 3) กรมการทหารสื่อสาร และศูนย์ไซเบอร์กองทัพบก 4) กรมการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศทหารเรือ ซึ่งมีศูนย์ไซเบอร์เป็นหน่วยขึ้นตรง และกรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือ และ 5) กรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทหารอากาศ กรมสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ทหารอากาศ และศูนย์ไซเบอร์กองทัพอากาศ

ตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นความคลุมเครือใน 3 ประเด็น ดังนี้ 1) หน่วยงานใดรับผิดชอบการสื่อสารและสารสนเทศทางธุรการซึ่งไม่ได้ปฏิบัติงานในยุทธบริเวณ แล้วหน่วยงานเหล่านี้สามารถควบรวมเพื่อให้การสนับสนุนเป็นส่วนรวม โดยแยกออกจากกองทัพ และใช้การบริหารองค์กรและการบริการงานบุคคลรูปแบบอื่นได้หรือไม่ 2) หน่วยงานใดรับผิดชอบการสื่อสารและสารสนเทศทางยุทธวิธีในยุทธบริเวณระหว่างปฏิบัติการรบ แล้วมีหลักประกันได้ว่าหน่วยสื่อสารระดับยุทธวิธีสามารถสื่อสารข้ามเหล่าทัพกันได้ ถ้าแต่ละเหล่าทัพจัดซื้อยุทธโปกรณ์เป็นอิสระจากกัน และ 3) หน่วยงานที่รับผิดชอบภัยคุกคามทางไซเบอร์ สามารถควบรวมเป็นศูนย์ไซเบอร์ทหารร่วมเพื่อให้การสนับสนุนเป็นส่วนรวม และแยกออกจากสามเหล่าทัพได้หรือไม่

การจัดซื้อยุทธโปกรณ์ที่ต่างเหล่าต่างซื้อ การจัดซื้อยุทธโปกรณ์ในลักษณะต่างเหล่าต่างซื้อ ทำให้กองทัพไทยมียุทธโปกรณ์หลักที่หลากหลายโดยไม่จำเป็น เว็บไซต์ Youtube ช่องโหนกระสุนได้แจกแจงว่า กองทัพไทยทั้งสามเหล่าทัพ มียานเกราะล้อยางและยานเกราะสายพานลำเลียงพลมากถึง 14 แบบ (โหนกระสุน, 2022A) และมีเฮลิคอปเตอร์ประจำการมากถึง 20 แบบ (โหนกระสุน, 2022B) ความหลากหลายของยุทธโปกรณ์สร้างปัญหาในการส่งกำลังบำรุง และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่ายุทธโปกรณ์ของแต่ละเหล่าทัพมีรายละเอียดที่ใกล้เคียงกันมาก ทั้งมีขีดความสามารถและสมรรถนะหลักที่สามารถใช้ทดแทนกันได้ โดยผู้วิจัยขอยกตัวอย่างมา 3 กรณี

กรณีแรก เฮลิคอปเตอร์อเนกประสงค์ขนาดกลางแบบ Bell 212 ใช้งานในกองทัพบกและกองทัพเรือรวมกันกว่า 45 ลำ แบบ Bell 214ST (ในคลิปใช้คำว่า Bell 214) ใช้งานในกองทัพเรือและกองทัพอากาศรวมกันกว่า 8 ลำ และแบบ Bell 412 ใช้งานในกองทัพอากาศ 12 ลำ ทั้งสามรุ่นผลิตโดยบริษัท Bell Helicopter และสามารถบรรทุกนักบินและผู้โดยสารได้มากถึง 15 ที่นั่ง (Wikipedia The Free Encyclopedia, 2022A; 2022B; Bell Textron Inc, n.d.)

กรณีที่สอง เฮลิคอปเตอร์อเนกประสงค์ขนาดเบาแบบ H145M ของบริษัท Airbus Helicopter ใช้งานในกองทัพอากาศ 5 ลำ และแบบ UH-72A Lakota ของบริษัท Eurocopter ใช้งานในกองทัพบก 6 ลำ ซึ่งทั้งคู่คือ เฮลิคอปเตอร์แบบ EC145 ของบริษัท Eurocopter ที่ต่อมาเปลี่ยนเป็นบริษัท Airbus Helicopters โดยแบบ H145M เป็นรุ่นที่ใช้งานทางทหาร ส่วนแบบ UH-72A เป็นรุ่นเฉพาะที่ผลิตและใช้งานในกองทัพบกสหรัฐฯ (Wikipedia The Free Encyclopedia, 2023)

กรณีที่สาม เฮลิคอปเตอร์ของบริษัท Sikorsky แบบ UH-60 Black Hawk ใช้งานในกองทัพบก 15 ลำ และแบบ MH-60 Seahawk ใช้งานในกองทัพเรือ 6 ลำ ซึ่งทั้งคู่ คือ เฮลิคอปเตอร์ในตระกูล S-70 โดยแบบแรกเป็นรุ่นต้นแบบที่ใช้งานในกองทัพบกสหรัฐฯ ส่วนแบบหลังถูกพัฒนาให้เหมาะกับงานทางทะเลและใช้งานในกองทัพเรือสหรัฐฯ (Wikipedia The Free Encyclopedia, 2023A; 2023B)

ทั้งสามตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ยุทธโธปกรณ์ในแต่ละกรณีมีรายละเอียดที่ใกล้เคียงกันมาก และมีขีดความสามารถและสมรรถนะหลักที่เหมือนกัน แต่การจัดซื้อแบบแยกการโดยแต่ละเหล่าทัพจัดซื้อเป็นอิสระจากกัน ทำให้ได้ยุทธโธปกรณ์มากแบบที่แต่ละแบบมีจำนวนน้อย ซึ่งทำให้ราคาต่อหน่วยสูง หากเทียบกับการจัดซื้อแบบรวมการโดยทุกเหล่าทัพจัดซื้อร่วมกัน หรือมีหน่วยงานรับผิดชอบการจัดซื้อยุทธโธปกรณ์แบบรวมการแทนกองทัพ จะทำให้ได้ยุทธโธปกรณ์น้อยแบบที่แต่ละแบบมีจำนวนมากขึ้น ซึ่งการซื้อสินค้าชนิดเดียวกันในปริมาณมากทำให้ผู้ซื้อมีโอกาสต่อรองกับผู้ผลิตมากขึ้น และอาจต่อรองจนได้ราคาต่อหน่วยถูกลง ตลอดจนสิทธิประโยชน์อื่นเพิ่มอีกด้วย

การจัดหน่วยฝึกศึกษาที่ไม่ประหยัด การฝึกพลทหารกองประจำการของกองทัพบกเป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของการไม่ประหยัดจากขนาด โดยหน่วยทหารระดับกองพันที่ได้รับการกิจให้จัดตั้งหน่วยฝึกทหารใหม่ จะต้องมีพื้นที่ฝึก สนามฝึกและสนามยิงปืนของหน่วยเอง มีอาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นสัดส่วน มีเครื่องช่วยฝึกเพียงพอกับจำนวนทหารใหม่ 80-160 นาย และกองพันจะต้องดำเนินการฝึกครูทหารใหม่เองด้วย (เทพSHOP, ม.ป.ป.)

จากทฤษฎีการผลิต โครงสร้างพื้นฐานที่ใช้ในการฝึกคือ ปัจจัยการผลิตคงที่ เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า สนามฝึกต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย สนามฝึกบุคคลเบื้องต้นและแถวขีด สนามฝึกกายบริหารรวมทั้งราวดึงข้อและสนามฝึกวิ่งระยะทาง 2,000 เมตร สนามฝึกยิงปืนเบื้องต้น สนามฝึกทางยุทธวิธี สนามฝึกยิงปืนระยะ 25 เมตร สนามฝึกขว้างลูกระเบิด สนามฝึกการใช้ดาบปลายปืน สนามฝึกเดินทางด้วยเข็มทิศ สนามฝึกบุคคลทำการรบ สนามฝึกสร้างเครื่องกีดขวาง และพื้นที่การฝึก ซึ่งประกอบด้วยพื้นที่การฝึกลาดตระเวน พื้นที่การฝึกป้อมสนามพื้นที่การฝึกเคลื่อนที่ทางยุทธวิธีและการพักผ่อนในสนาม (งานราชการไทย, ม.ป.ป.)

ส่วนเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยฝึกทหารใหม่ โดยเฉพาะครูนายสิบ 1 นาย และครูทหารใหม่ 1 นาย ต่อทหารใหม่ 8 นาย คือปัจจัยการผลิตผันแปรชนิดหนึ่ง ซึ่งหน่วยฝึกฯ ต้องจัดการฝึกครูทหารใหม่เป็นเวลา 4 สัปดาห์ ดังนั้นหากใช้หลักสูตรการฝึกทหารใหม่ 10 สัปดาห์ กำลังพลนายสิบ 10-20 นาย และพลทหาร 10-20 นาย รวมถึงเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยฝึกฯ ต้องขาดจากงานในตำแหน่งปกติเป็นเวลา 14 สัปดาห์ และ 28 สัปดาห์ หากฝึกทหารใหม่ 2 ผลัด ทำให้กำลังพลชุดนี้เสียโอกาสในการฝึกเพื่อดำรงขีดความสามารถหลักของหน่วยทหารนั้น ๆ

การฝึกทหารใหม่จะประหยัดขึ้น เมื่อรวมหน่วยฝึกหลาย ๆ หน่วยเข้าด้วยกัน โดยตั้งเป็นหน่วยฝึกทหารใหม่ โดยเฉพาะ และฝึกโดยกำลังพลที่ได้รับการฝึก และผ่านการคัดเลือกให้มาเป็นครูทหารใหม่โดยเฉพาะ โครงสร้างพื้นฐานที่ถูกใช้งานมากขึ้นทำให้ต้นทุนคงที่เฉลี่ยถูกลง ส่วนกำลังพลของหน่วยทหารอื่นก็ทำการฝึกเพื่อดำรงขีดความสามารถหลักของหน่วยทหารนั้นไว้ นอกจากนี้การฝึกทหารโดยรวมยังประหยัดขึ้นได้อีก เมื่อโครงสร้างพื้นฐานเหล่านี้ถูกใช้กับการฝึกทางทหารอื่น ๆ เช่น การฝึกกำลังสำรอง การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ตลอดจนการฝึกอื่น ๆ ที่มีใช้การฝึกทางทหารด้วย

นอกจากนี้ โครงสร้างพื้นฐานที่ใช้ผลิตนายทหารสัญญาบัตร เช่น โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าก็ไม่ถูกใช้งานอย่างเต็มที่ อาคารที่พักของนักเรียนนายร้อย 12 อาคาร ยังสามารถรองรับผู้เข้าพักได้อีก ซึ่งที่ผ่านมาสำนักปลัดกระทรวงกลาโหมได้จัดการฝึกอบรมข้าราชการบรรจุใหม่ชั้นสัญญาบัตร โดยใช้พื้นที่ของโรงเรียนโดยรุ่นแรกในปี พ.ศ. 2557 มีผู้รับการฝึก 102 นาย (คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ 150/57 เรื่อง ให้ข้าราชการเข้ารับการศึกษาหลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการบรรจุใหม่ชั้นสัญญาบัตรของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม รุ่นที่ 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557, 2557) และมากถึง 130 นาย ในรุ่นที่ 5 (คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ 231/61 เรื่อง ให้ข้าราชการเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการบรรจุใหม่ชั้นสัญญาบัตรของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม รุ่นที่ 5, 2561) นั้นหมายความว่า โครงสร้างพื้นฐานเหล่านี้ สามารถนำมาใช้ผลิตนายทหารสัญญาบัตรที่มีกำเนิดอื่น นอกเหนือจากการผลิตนายทหารสัญญาบัตรหลัก ซึ่งนับเป็นการประหยัดจากขอบเขต

สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การบริหารจัดการการป้องกันประเทศของไทยยังไม่สอดคล้องกับหลักเศรษฐศาสตร์หลายประการ ด้านการจัดองค์กรกระทรวงกลาโหมและเหล่าทัพมีหน่วยงานทางธุรการที่ไม่ปฏิบัติงานในยุทธบริเวณเป็นของตนเอง ทำงานซ้ำซ้อนและรับผิดชอบพื้นที่ทับซ้อนกัน ในภารกิจดูแลอาคารสถานที่ วิจัยและพัฒนายุทธโธปกรณ์ และกำกับการสื่อสารและสารสนเทศทางธุรการ ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการแบ่งงานกันทำและไม่ประหยัด ด้านการจัดซื้อยุทธโธปกรณ์ไม่มีหน่วยงานจัดซื้อยุทธโธปกรณ์เป็นส่วนรวม ทำให้ได้ยุทธโธปกรณ์มากแบบที่แต่ละแบบมีจำนวนน้อย

ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักอุปสงค์และไม่ประหยัด และยังขาดหลักประกันว่าหน่วยสื่อสารระดับยุทธวิธีจะได้รับเครื่องมือสื่อสารที่สามารถสื่อสารข้ามเหล่าทัพกันได้ ด้านการผลิตบุคลากร การจัดการฝึกพลทหารกองประจำการของกองทัพบกไม่สอดคล้องกับการประหยัดจากขนาด และการผลิตนายทหารสัญญาบัตรยังสามารถประหยัดขึ้นได้อีก หากนำการประหยัดจากขอบเขตมาใช้เข้มข้นขึ้น

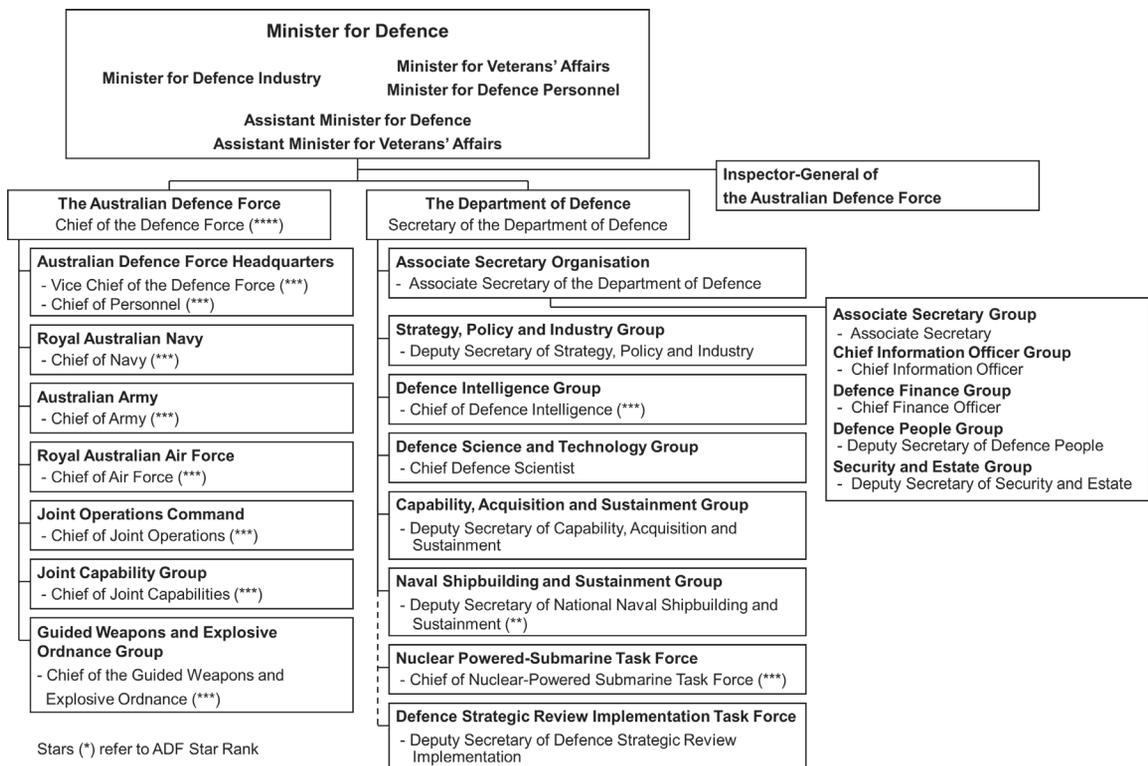
ตัวอย่างที่จะอภิปรายต่อไปเป็นตัวอย่างการบริหารจัดการการป้องกันประเทศของเครือรัฐออสเตรเลีย (ออสเตรเลีย) และสหรัฐอเมริกา (สหรัฐฯ) ที่สอดคล้องกับหลักเศรษฐศาสตร์และทำให้เกิดการประหยัดซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารจัดการการป้องกันประเทศของไทย เพื่อตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ที่ทำให้ภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสม (ประเด็นย่อย 4.3.1 ในยุทธศาสตร์ชาติ)

ตัวอย่างการจัดหน่วยงานทางธุรการที่ไม่ซ้ำซ้อน การจัดองค์กรเพื่อการป้องกันประเทศของออสเตรเลีย มีลักษณะเฉพาะ เรียกว่า “Diarchy” ที่มีหน่วยงานหลัก 2 หน่วยงาน ประกอบด้วย หน่วยงานทหารซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติและหน่วยงานพลเรือนทำหน้าที่ให้การสนับสนุน โดยหน่วยงานทั้งสองรับนโยบายมาจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม (Minister for Defence) นอกจากนี้ยังมีรัฐมนตรีทบวงอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ รัฐมนตรีทบวงทหารผ่านศึก และรัฐมนตรีทบวงกำลังพล รับผิดชอบกิจการที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานทหารคือ กองทัพออสเตรเลีย (The Australian Defence Force) มีผู้บัญชาการทหารสูงสุด (Chief of the Defence Force) เป็นผู้บริหารสูงสุดหน่วยงานในกำกับ ได้แก่ กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพเรือ กองทัพบก กองทัพอากาศ กองบัญชาการยุทธร่วม กลุ่มงานสนับสนุนร่วม และกลุ่มงานอาวุธรุ่นวิไล และวัตุระเบ็ด ซึ่งผู้บริหารหน่วยงานเป็นทหารทั้งหมด

หน่วยงานพลเรือนคือกระทรวงกลาโหม (The Department of Defence) มีปลัดกระทรวง (Secretary) ซึ่งเป็นพลเรือนเป็นผู้บริหารสูงสุด หน่วยงานในกำกับแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นหน่วยงานบริหารงานธุรการ ประกอบด้วย กลุ่มงานรองปลัดกระทรวง กลุ่มงานบริหารระบบข้อมูล กลุ่มงานบริหารงบประมาณ กลุ่มงานบริหารทรัพยากรมนุษย์ และกลุ่มงานบริหารอาคารสถานที่ ซึ่งผู้บริหารหน่วยงานในกลุ่มนี้เป็นพลเรือนทั้งหมด กลุ่มที่สองเป็นหน่วยงานสนับสนุนเฉพาะทาง ประกอบด้วย

กลุ่มงานยุทธศาสตร์ นโยบาย และอุตสาหกรรม กลุ่มงานข่าวกรอง กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา กลุ่มงานจัดหายุทธภัณฑ์ กลุ่มงานรับผิดชอบการต่อเรือ และในปีงบประมาณปัจจุบัน (ค.ศ. 2023-2024) ยังมีหน่วยงานเฉพาะกิจ 2 หน่วยงาน ได้แก่ หน่วยงานรับผิดชอบเรือดำน้ำพลังงานนิวเคลียร์ และหน่วยงานติดตามผลจากการทบทวนยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ ซึ่งผู้บริหารหน่วยงานในกลุ่มนี้ยังเป็นพลเรือน เว้นแต่หน่วยงานสามแห่งที่มีผู้บริหารหน่วยงานเป็นทหาร รายละเอียดตามภาพที่ 3

ภาพที่ 3 โครงสร้างการจ้ององค์กรเพื่อการป้องกันประเทศของเครือรัฐออสเตรเลีย
ที่มา : ผู้เขียนปรับปรุงขึ้นเอง เมื่อ 10 ก.ย. 66 โดยอ้างอิงข้อมูลจากหลายแหล่ง

ตัวอย่างการจัดซื้อยุทโธปกรณ์โดยอ้างอิงกฎของอุปสงค์ การจัดซื้อยุทโธปกรณ์ของกองทัพออสเตรเลียเป็นการจัดซื้อแบบรวมการโดยมีกลุ่มงานจัดหายุทโธปกรณ์ (Capability Acquisition and Sustainment Group) (Australia's Department of Defence, n.d.) ซึ่งเป็นหนึ่งในหน่วยงานสนับสนุนเฉพาะทาง ที่มีผู้ช่วยปลัดกระทรวงพลเรือนเป็นผู้บริหารและขึ้นตรงกับปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นหน่วยงานที่ดำเนินการแทนกองทัพ ทำให้ได้ยุทโธปกรณ์น้อยแบบที่แต่ละแบบมีจำนวนมากขึ้น จนมีอำนาจต่อรองสิทธิประโยชน์จากผู้ผลิต ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในครั้งแรก กระทรวงกลาโหมออสเตรเลียจัดซื้อเฮลิคอปเตอร์แบบ NH 90 จากบริษัท NHIndustries ในชื่อรหัส MRH 90 Taipan ให้กองทัพบก 40 ลำ กองทัพเรือ 6 ลำ และอะไหล่ 1 ลำ รวมทั้งสิ้น 47 ลำ เพื่อรองรับการปลดประจำการเฮลิคอปเตอร์แบบ Sikorsky S-70A-9 Black Hawk และแบบ Bell UH-1H Iroquois ของกองทัพบกและเฮลิคอปเตอร์แบบ Westland Sea King Mk.50 ของกองทัพเรือ (Pittaway, 2021B) พร้อมต่อรองให้ตั้งโรงงานในประเทศเพื่อดำเนินการผลิตเองถึง 42 ลำ (Wikipedia The Free Encyclopedia, 2023) โดยส่งมอบเฮลิคอปเตอร์ลำแรกในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2550 ภายหลังปรากฏว่า เฮลิคอปเตอร์ Taipan มีความพร้อมใช้งานต่ำและต้นทุนรวมสูง ในที่สุดรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจึงได้ประกาศในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2564 ที่จะปลดประจำการเฮลิคอปเตอร์ Taipan ก่อนกำหนด และกำลังพิจารณาดำเนินการจัดซื้อเฮลิคอปเตอร์จากบริษัท Sikorsky แบบ UH-60M Black Hawk จำนวน 40 ลำ ให้กองทัพบกและแบบ MH-60R Seahawks จำนวน 12 ลำ ให้กองทัพเรือเพิ่มเติมจากเดิม 24 ลำ (Pittaway, 2021A)

ตัวอย่างการจัดหน่วยฝึกศึกษาโดยอ้างอิงการประหยัดจากขนาดกองทัพนาวิกโยธินสหรัฐฯ ฝึกพลทหารประจำการด้วยหน่วยฝึกทหารใหม่ (Marine Corps Recruit Depot) ระดับกรม 2 แห่ง กรมแรกตั้งอยู่บนชายฝั่งตะวันออกในมลรัฐ South Carolina ประกอบด้วย 4 กองพันฝึกทหารใหม่ (15 กองร้อยฝึก) กองพันสนับสนุน และโรงเรียนครูฝึก ฝึกทหารใหม่ได้ประมาณปีละ 20,000 นาย โดยในปี พ.ศ. 2565 ฝึกทหารไปแล้ว 46 ผลัด และมีแผนการฝึก 42 ผลัด ในปี พ.ศ. 2566 (Marine Corps Recruit Depot, Parris Island, n.d.) อีกหนึ่งกรมตั้งอยู่บนชายฝั่งตะวันตกในมลรัฐ California ประกอบด้วย 3 กองพันฝึกทหารใหม่ (12 กองร้อยฝึก) กองพันสนับสนุน และโรงเรียนครูฝึกฝึกทหารใหม่ได้ประมาณปีละ 18,000 นาย โดยในปี พ.ศ. 2565 ฝึกทหารไปแล้ว 40 ผลัด และมีแผนการฝึก 38 ผลัดในปี พ.ศ. 2566 (Marine Corps Recruit Depot, San Diego, n.d.) การฝึกทหารใหม่ใช้เวลา 13 สัปดาห์ บุคลากรที่จะมาเป็นครูฝึกทหารใหม่ต้องสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนครูฝึก

กองทัพบกออสเตรเลียฝึกพลทหารประจำการด้วยกองพันฝึกทหารใหม่เพียง 1 กองพัน (1st Recruit Training Battalion, 1RTB) (The Australian Army, n.d.) การฝึกทหารใหม่ใช้เวลา 12 สัปดาห์ ก่อนแยกย้ายไปฝึกหน้าที่ตามโรงเรียนเหล่าสายวิทยาการ บุคลากรที่จะมาเป็นครูฝึกทหารใหม่ต้องสำเร็จหลักสูตรครูฝึก 3 หลักสูตร โดยครูฝึกทหารใหม่จะได้รับสิทธิประโยชน์เป็นเงินค่าตอบแทนและวันลาเพิ่มขึ้น

ในปี พ.ศ. 2529 กระทรวงกลาโหมออสเตรเลียได้ก่อตั้งและมอบหมายให้โรงเรียนนายร้อยรวมเหล่า (Australian Defence Force Academy) เป็นสถาบันการศึกษาเพียงแห่งเดียวในกองทัพที่ให้การศึกษาวิชาการในระดับปริญญาตรี แล้วให้โรงเรียนนายทหารของเหล่าทัพรับผิดชอบเฉพาะการฝึกทักษะทางทหารระดับหมวด

เท่านั้น หลักสูตรของโรงเรียนนายร้อยรวมเหล่าที่ใช้เวลา 3 ปี ทำให้ยอดนักเรียนและนายทหารที่ศึกษาในระดับปริญญาตรีรวมกันในแต่ละปีประมาณ 950 นาย (Australian Defence Force Academy, n.d.) ในวิทยาเขตเดียว ซึ่งแต่ก่อนใช้ถึง 3 วิทยาเขต

ตัวอย่างการจัดหน่วยฝึกศึกษาโดยอ้างอิงการประหยัดจากขอบเขต การฝึกพลทหารกองหนุนของกองทัพบกออสเตรเลียด้วยหน่วยฝึกทหารใหม่หน่วยเดียวกับที่ใช้ฝึกพลทหารประจำการ (1RTB) การฝึกทหารกองหนุนใช้เวลาเพียง 35 วัน (The Australian Army, n.d.) นอกจากนี้ กองทัพบกออสเตรเลียได้ยุบหน่วยฝึกนายทหาร 2 หน่วย ได้แก่ Women's Officer Training Wing (ปลายปี พ.ศ. 2527) และ Officer Cadet School, Portsea (ปลายปี ปี พ.ศ. 2528) ให้เหลือเพียงโรงเรียนนายร้อยทหารบก (the Royal Military College of Australia) จากนั้น มอบหมายให้รับผิดชอบการฝึกทั้งนายทหารสัญญาบัตรหลัก (General Service Officer) ซึ่งรวมถึงนายทหารเหล่าอากาศโยธิน (Ground Defence Officer) ของกองทัพอากาศ นายทหารสัญญาบัตรเฉพาะทาง (Specialist Service Officer) เช่น นายแพทย์ ทันตแพทย์ นายทหารพระธรรมนูญ ตลอดจนขั้นตอนสุดท้ายของการฝึกนายทหารกองหนุน (Reserve Officer) (Royal Military College, Duntroon, n.d.)

ข้อเสนอแนะ

เพื่อตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐในประเด็นย่อย 4.3.1 ภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสม การวิจัยนี้ขอเสนอทางเลือกเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการการป้องกันประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งบประมาณ ดังต่อไปนี้

กระทรวงกลาโหมควรดำเนินการทบทวนการบริหารจัดการการป้องกันประเทศ (Defence Management Review) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของหน่วยงานและวิธีการดำเนินงานในปัจจุบัน ในด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ การบริหารข้อมูลข่าวสาร การบริหารงบประมาณ การบริหารอาคารสถานที่และอสังหาริมทรัพย์ กระบวนการกำหนดยุทธศาสตร์และนโยบาย กระบวนการกำหนดขีดความสามารถและจัดหายุทธโปกรณ์ การวิจัยและพัฒนา และอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ตลอดจนกำหนดหน่วยงานให้รับผิดชอบคุกคามทางไซเบอร์โดยตรงด้วย นอกจากนี้ กระทรวงกลาโหมควรแยกหน่วยงานธุรการและหน่วยงานสนับสนุนเฉพาะทางที่สามารถใช้ทรัพยากรร่วมกันได้ออกจากเหล่าทัพ และใช้การบริหารองค์กรและการบริหารงานบุคคลรูปแบบอื่นที่แตกต่างจากหน่วยทหาร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานและใช้งบประมาณ

กระทรวงกลาโหมควรจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมารับผิดชอบการจัดซื้อจัดหายุทธโปกรณ์เป็นส่วนรวม โดยแยกออกมาจากเหล่าทัพและให้ขึ้นกับสำนักงานปลัดกระทรวง และใช้การบริหารองค์กรและการบริหารงานบุคคลรูปแบบอื่นที่แตกต่างจากกองทัพ หน่วยงานนี้ควรมีฐานะเป็นวิสาหกิจสนับสนุนที่ดำเนินการจัดซื้อจัดหายุทธโปกรณ์และสิ่งอุปกรณ์แบบรวมการแทนกองทัพ เพื่อให้สามารถจัดซื้อจัดหายุทธโปกรณ์และสิ่งอุปกรณ์ชนิดเดียวกันในปริมาณมากและมีอำนาจต่อรองกับผู้ผลิตมากขึ้น

กองทัพไทยโดยเฉพาะกองทัพบก ควรตั้งหน่วยงานฝึกทหารใหม่โดยเฉพาะ แล้วยกเลิกหน่วยฝึกทหารใหม่ตามหน่วยทหารระดับกองพัน เพื่อลดภาระงานและเน้นความชำนาญที่เป็นสมรรถนะหลักของหน่วย โดย

หน่วยงานใหม่ควรมีจำนวนน้อยลง แต่เพิ่มปริมาณทหารต่อผลัดและหรือจำนวนผลัดให้มากขึ้น เพื่อใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานให้คุ้มค่าและลดงบประมาณในการบำรุงรักษา ตลอดจนสามารถคัดเลือกและควบคุมคุณภาพของครูฝึกได้ โดยอาจตั้งหน่วยงานฝึกทหารใหม่อิงกับจำนวนมณฑลทหารบก 35 มณฑลในปัจจุบันหรือ 14 มณฑลในอดีต นอกจากนี้อาจเพิ่มภารกิจให้หน่วยเหล่านี้ฝึกกำลังสำรองและนักศึกษาวิชาทหาร ตลอดจนให้หน่วยงานอื่นเข้ามาใช้สถานที่ฝึกได้อีกด้วย

กองทัพบก กองทัพอากาศ และกองทัพอากาศ ครอบคลุมให้โรงเรียนนายทหารทั้งสามแห่ง ได้แก่ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือและโรงเรียนนายเรืออากาศนวมินทกษัตริยาธิราช ซึ่งมีหน้าที่ผลิตนายทหารสัญญาบัตรหลัก ผลิตนายทหารสัญญาบัตรที่มีกำเนิดอื่นด้วย ตามขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับได้ เช่น หลักสูตรการฝึกนายทหารระยะสั้นเพื่อฝึกรอบรมข้าราชการบรรจุใหม่ชั้นสัญญาบัตร ฝึกรอบรมทหารกองหนุนชั้นสัญญาบัตร หรือฝึกร่วมระหว่างนักเรียนนายร้อยกับนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 4-5

เอกสารอ้างอิง

- งานราชการไทย. (ม.ป.ป.). ถาม-ตอบ ความรู้เบื้องต้นในหลักสูตรการฝึกทหารใหม่. สืบค้นเมื่อ 24 มีนาคม 2565, จาก <https://www.งานราชการไทย.com/category/1883/แจกแนวข้อสอบ/ถาม-ตอบ-ความรู้เบื้องต้นในหลักสูตรการฝึกทหารใหม่>
- “พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560” (2559, 23 กันยายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 133 ตอนที่ 84 ก. หน้า 1-150.
- “พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561” (2560, 2 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134 ตอนที่ 101 ก. หน้า 1-175.
- “พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562” (2561, 17 กันยายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 135 ตอนที่ 71 ก. หน้า 1-177.
- “พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563” (2563, 26 กุมภาพันธ์). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 137 ตอนที่ 15 ก. หน้า 1-166.
- “พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564” (2563, 7 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 137 ตอนที่ 82 ก. หน้า 1-195.
- “พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565” (2564, 20 กันยายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 138 ตอนที่ 62 ก. หน้า 1-207.

- “พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 พ.ศ. 2560” (2560, 24 กุมภาพันธ์).
ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนที่ 24 ก. หน้า 1-12.
- “พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 พ.ศ. 2561” (2561, 13 พฤษภาคม).
ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 135 ตอนที่ 33 ก. หน้า 19-26.
- พลพัต รัตนอนันต์. (2565). การปรับปรุงการจัดองค์กรของกระทรวงกลาโหม : กรณีศึกษาการจัดองค์กรของสหรัฐอเมริกา และออสเตรเลีย. *เสนาธิปไตย*, 71(3), 32-38.
- “ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580)” (2561, 13 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก.
- สุกัญญา ตันธนวัฒน์, อสัมภินพงศ์ ฉัตราคม, วรณี จิเจริญ, และ อติ ไทยานันท์. (2552). *เศรษฐศาสตร์ทั่วไป General Economics (EC103)*. สืบค้นเมื่อ 31 สิงหาคม 2565, จาก <http://old-book.ru.ac.th/ebook/inside/html/dlbook.asp?code=EC103>
- สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม. (2557). *คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ 150/57 เรื่อง ให้ข้าราชการเข้ารับการศึกษาหลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการบรรจุใหม่ชั้นสัญญาบัตรของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม รุ่นที่ 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557*. 10 มีนาคม 2557.
- สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม. (2561). *คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ 231/61 เรื่อง ให้ข้าราชการเข้ารับการศึกษาหลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการบรรจุใหม่ชั้นสัญญาบัตรของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม รุ่นที่ 5 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561*. 20 เมษายน 2561.
- โหนกระสุน. (2022A). *รวมยานเกราะล้อยางและยานเกราะสายพานลำเลียงของกองทัพไทยทั้ง 14 รุ่น ที่ประจำการในปัจจุบันทั้ง 3 เหล่าทัพ*. [Video]. สืบค้นเมื่อ 9 เมษายน 2565, จาก <https://www.youtube.com/watch?v=9cMDQL7Ln6w>
- _____. (2022B). *เฮลิคอปเตอร์ 20 รุ่นที่มีประจำการในกองทัพไทยในปัจจุบัน ทพบก ทพบเรือ กองทัพอากาศปี 2022*. [Video]. สืบค้นเมื่อ 9 เมษายน 2565, จาก <https://www.youtube.com/watch?v=qpgyF9Be71k>
- Australian Defence Force Academy. (n.d.). Retrieved February 24, 2022 from https://military-history.fandom.com/wiki/Australian_Defence_Force_Academy
- Australia's Department of Defence. (n.d.). *Capability Acquisition & Sustainment Group*. Retrieved February 20, 2022 from <https://www.defence.gov.au/about/capability-acquisition-sustainment-group>
- _____. (n.d.). *Defence Ministers*. Retrieved September 9, 2023 from <https://www.minister.defence.gov.au/>
- _____. (n.d.). *Leaders*. Retrieved September 9, 2023 from <https://www.defence.gov.au/about/who-we-are/leaders>

- _____. (n.d.). *Organisation structure*. Retrieved September 9, 2023 from <https://www.defence.gov.au/about/who-we-are/organisation-structure>
- Bell Textron Inc. (n.d.). *BELL412*. Retrieved April 9, 2022 from <https://www.bellflight.com/products/bell-412>
- Commonwealth of Australia. (2023). *Portfolio Budget Statements 2023-24 Budget Related Paper No.1.4A Defence Portfolio*. Retrieved September 9, 2023 from https://www.defence.gov.au/sites/default/files/2023-05/2023-24_defence_pbs_00_complete.pdf
- Inspector-General of the Australian Defence Force. (n.d.). *Who we are*. Retrieved September 9, 2023 from <https://www.igadf.gov.au/who-we-are>
- Kennedy, G. (1998). *Defense economics*. Retrieved from <https://www.britannica.com/topic/defense-economics>
- Marine Corps Recruit Depot, Parris Island. (n.d.). *Recruit Training Regiment*. Retrieved February 14, 2022 from <https://www.mcrdpi.marines.mil/Recruit-Training/Recruit-Training-Regiment/>
- Marine Corps Recruit Depot, San Diego. (n.d.). *Recruit Training Regiment*. Retrieved February 24, 2022 from <https://www.mcrdsd.marines.mil/Units/Subordinate-Units/Recruit-Training-Regiment/>
- Pittaway, N. (2021A, October 14). More details around Defence's proposed MH-60R buy. *Australian Defence Magazine*. Retrieved February 15, 2022 from <https://www.australiandefence.com.au/defence/sea/more-details-around-defence-s-proposed-mh-60r-buy>
- _____. (2021B, December 10). Australian Defence Force ditches European helicopters. *Defense News*. Retrieved February 15, 2022 from <https://www.defensenews.com/global/2021/12/10/australian-defence-force-ditches-european-helicopters/>
- Royal Military College, Duntroon*. (n.d.). Retrieved February 24, 2022 from https://military-history.fandom.com/wiki/Royal_Military_College,_Duntroon
- The Australian Army. (n.d.). *1st Recruit Training Battalion*. Retrieved February 24, 2022 from <https://web.archive.org/web/20170710175702/http://www.army.gov.au/army-life/army-careers/army-recruit-training-centra-kapooka/soldier-training/1st-recruit-training>
- The Investopedia Team. (2022). *Economies of Scope: Definition, Example, and Importance*. Retrieved January 21, 2023 from <https://www.investopedia.com/terms/e/economiesofscope.asp>
- Wikipedia The Free Encyclopedia. (2022A). *Bell 212*. Retrieved March 18, 2023 from https://en.wikipedia.org/wiki/Bell_212

_____. (2022B). *Bell214ST*. Retrieved March 18, 2023 from https://en.wikipedia.org/wiki/Bell_214ST

_____. (2023A). *NHIndustries NH90*. Retrieved March 18, 2023 from https://en.wikipedia.org/wiki/NHIndustries_NH90

_____. (2023B). *Sikorsky UH-60 Black Hawk*. Retrieved March 18, 2023 from https://en.wikipedia.org/wiki/Sikorsky_UH-60_Black_Hawk

_____. (2023C). *Eurocopter EC145*. Retrieved March 18, 2023 from https://en.wikipedia.org/wiki/Eurocopter_EC145

_____. (2023D). *Sikorsky SH-60 Seahawk*. Retrieved March 18, 2023 from https://en.wikipedia.org/wiki/Sikorsky_SH-60_Seahawk